

I. Fejezet

2015-ben ünnepli karunk alapításának 25 éves évfordulóját, hiszen jogelőd intézménye, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolája 1990 szeptemberében tárta ki kapuit az első évfolyamok előtt. Akkor két szakon, 60 hallgató kezdhette meg tanulmányait Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legfiatalabb felsőoktatási intézményében, mivel a többoldalú egyeztetéseket követően a főiskola nyíregyházi székhellyel kezdte meg működését.

Az alapítók egy köre bizonyosan idősebbnek tartaná az intézményt, mivel a főiskola létrehozásának terve már 1988 nyarán megszületett, igaz ekkor még csak elképzelések léteztek a „folyamat jelleggel” kiépítendő főiskoláról és az is bizonytalan volt, milyen szakok indulhatnak majd.

A szervezőmunka egy időben, több szálon is elindult. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tanács részéről Gyúró Imre, az akkori elnökhelyettes, a főiskola egyik legfőbb patrónusa és Dr. Lukácskó Zsolt az intézmény későbbi főigazgatója kezdték meg a tárgyalásokat az illetékes minisztériummal, annak szakszabványokkal, illetve a DOTE vezetésével. Az ötlet gyakorlatilag mindenhol támogatókra talált, hiszen 1989. július 14-én már a megvalósítás konkrét lépéseiről egyeztettek Nyíregyházán az egyes szervezetek képviselői. Az anyaegyetemet nemcsak Prof. Dr. Leövey András rektor képviselte, hanem az általa kinevezett rektori biztos, Prof. Dr. Karmazsin László, aki a későbbiekben a Diplomás Ápoló szak egyik alapítója, illetve a védőnőképzés felelős vezetője is lett. A megye vezetését továbbra is Gyúró Imre elnökhelyettes képviselte, aki nemcsak az alapításnál segítette az intézmény munkáját, hanem a következő évtizedekben is. Őt a főiskolán mindenki „Imre bácsiként” emlegette és emlegeti, ami jól jelképezi bensőséges viszonyát az intézménnyel és annak oktatói karával. Tizenöt évvel az intézmény megalapítását követően egy interjújában, már nyugdíjasként így emlékezett vissza az indulás időszakára:

„...egy kitűnő szabolcsi, nyíregyházi csapat kellett ahhoz, hogy az álomból valóság váljon. Abban az időben olyan nagytudású orvosai voltak a megyénknek, akik járták a világot,

Gyúró Imre

Európát, és nyitottak voltak az újra: amit külföldön tapasztaltak, szerették volna itthon is hasznosítani. Ezen gondolatok egyike volt az, hogy a gyógyítás nem alapozhat kizárólag az orvosokra, feltétlenül szükség van egy olyan gárdára, amely – ha úgy tetszik, a második vonalban – kiszolgálja az orvosokat, lényeges és fontos résztvevője a gyógyításnak. Az akkori orvoshiányban nagyon fontos volt ez a felismerés, amelynek külföldön már bevált gyakorlata volt...Nagyon jó volt az együttműködésünk Csehák Judit, akkori egészségügyi miniszterrel, jómagam pedig tagja voltam annak az országos reformelőkészítő bizottságnak, amely a népegészségüggyel foglalkozott.

A főiskola-alapítást ezen dolgok együttese tette lehetővé. Úgy gondoltuk, itt az ideje annak, hogy főiskolai egészségügyi oktatás kezdődhessen a megyében. Annál is inkább, mert szerettük volna Szabolcs-Szatmár-Bereget ily módon is felemelni, sorsán javítani. Nem hallgathatom el, hogy az ötletnek bizony számos ellenzője is akadt, de a helyi erők, no meg Csehák Judit és a Debreceni Orvosegyetem segítségével mégis sikerült a tervet megvalósítani”.

Hasonló gondolatokat kiemelve nyilatkozott az alapításról Dr. Leövey András egyetemi tanár, a DOTE akkori rektora:

„A főiskola létesítése életem egyik legemlékezetesebb időszaka volt. Három dolgot, három érdeket kellett egyszerre egyeztetni: az egyetem, a város, illetve a megye, valamint a minisztérium érdekeit. A nyíregyháziakat és minket legjobban két dolog izgatott: Kelet-Magyarországon úgy növelni az egészségügy színvonalát, hogy a gyógyításban magasán képzett emberek dolgozzanak, s hogy megteremtjük a szabolcsi fiatalok számára a lehetőséget a továbbtanulásra....Nekem a kezdetektől szívem csücske a főiskola ügye, hiszen nyíregyházi vagyok, itt születtem, ma is élnek ott rokonaim. Számomra a főiskola létezése egyértelműen bizonyítja,

Dr. Leövey András

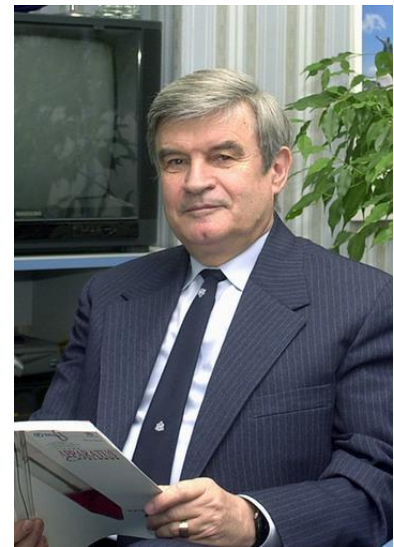
hogy a nagy dolgok az embereken múlnak: Lukácskó Zsolt és Karmazsin László lelkesedése, tudása nélkül ma nem tartanánk ott, ahol vagyunk. A kezdetekben tanítva tanultunk, hiszen az új dolgokat mindnyájunknak el kellett sajátítanunk”.

A tárgyalásokba ekkor már bekapcsolódott Nyíregyháza város vezetése is, pontosabban Csabai Lászlóné tanácselnök, illetve az akkori Népjóléti Minisztérium Szociális Szakképzési Bizottságának vezetőjeként Dr. Ferge Zsuzsa, mivel ekkor született döntés arról, hogy Magyarországon is elindul a szociális munkás képzés, a minisztérium pedig helyet keresett az új szak számára az ország több városában. Ennek a bizottságnak ragja volt Dr. Lukácskó Zsolt is.

A megállapodások szerint a gyakorlati képzés helyszínét a Jósa András Kórház és Rendelőintézet biztosította, így az alapítók között volt az intézmény akkori főigazgatója, Dr. Vágvölgyi János is, illetve Dr. Szegedi János főorvos, aki később a klinikai gyakorlatok igazgatója lett a karon.

A kezdetekre, az intézmény születésére, az alapítás körülményeire így emlékezett vissza Dr. Lukácskó Zsolt, aki nemcsak egyik alapítója volt a főiskolának, hanem 17 éven át irányította, formálta annak munkáját, fejlődését.

„Számomra a fennállás óta eltelt időszakból az első tíz év volt a legizgalmasabb, legemlékezetesebb, így érthető, ha erről az időről mindig nagyon nagy örömmel beszélek. Ez ugyanis egy csodálatos része volt az életemnek, az az időszak, amikor a szinte minden irányból érkező jóindulat és a támogatás, a segítőkészség volt érzékelhető, amikor joggal érezhettem úgy, hogy belföldön és külföldön egyaránt értik a szándékainkat, s készek azt messzemenően támogatni is. Vallásos emberként azt mondhatom, az intézmény csodálatos, felfelé ívelő karrierje, a gyönyörű pálya, amelyen elindult - Isten áldását viselte, mondhatom úgy is, az Úr megáldotta a mi munkákat.

Dr. Lukácskó Zsolt

Miért fogalmazok így? Azért, mert szeretném érzékeltetni, hogy gondok, nehézségek akkor is voltak, de volt jóakarát, és volt emberség is.”

„Az egészségügyi főiskola létesítésével valamiben hittünk, valamiért felelősséget vállaltunk, amiből következik, hogy felelősségeink vannak a jelenére, illetve a jövőjére nézve is” mondta Dr. Szegedi János főorvos, aki szerint az intézmény létrejötte valami olyasmi, mint a családalapítás: Dr. Lukácskó Zsolt és Gyúró Imre húsz évvel ezelőtt elhatározták, létrehoznak Nyíregyházán egy olyan egészségügyi képzést nyújtó iskolát, amely a gyógyításban nélkülözhetetlen felsőfokú végzettséggel rendelkező szakembereket képez.

Dr. Szegedi János

Tették ezt azért, mert átlátták, hogy az egészségügyben nemcsak orvosokra, de jól képzett szakemberekre is szükség van.

„Jómagam orvosként rendkívüli módon örültem a kezdeményezésnek, és csatlakoztam hozzájuk. Nyugodtan mondhatom, megszállott csapat voltunk. Lelkesedésben, elszántságban nem volt hiány, miközben szinte családias volt a hangulat, kis túlzással úgy is fogalmazhatok: együtt tanult tanár és diák. Tény ugyanakkor, hogy két évtizede még igencsak orvoscentrikus volt a gyógyítás, a középkáderek szerepéről kevés szó esett. Ma már szerencsére más a helyzet. Meggyőződéssel vallom, a gyógyítás team munka, ahol az orvos mellett a diplomás ápoló, a mentőtiszt vagy éppen az informatikus egyenrangú szereplőnek számít. Azt szoktam mondani, hogy mindentudó orvos nincs, ma holisztikus gyógyítás zajlik, ahol nem egyes szerveket, de az egész embert gyógyítjuk, s ehhez megfelelő munkatársakra van szükség. Ebben a tekintetben pedig rendkívüli szükség van az egészségügyi főiskolára, a DEOEC Egészségügyi Karára, ahol éppen ezeket a munkatársakat képezik. Az intézmény fontossága és népszerűsége egyre nagyobb, ami érthető, hiszen napjaink egészségügyében, a minőségbiztosítás korában lényeges szempont, hogy a gyógyításban kinek

mi a kompetenciája, felelőssége, feladata. Amíg ez nem tisztázódott, addig azt sem lehetett pontosan megmondani, adott esetben hány kórházra, hány orvosra és nővérre van szükség.

Az egészségügyi főiskola alapításában dr. Lukácskó Zsolt érdemei elvülhetetlenek. Ő egy rendkívüli ember, aki az alapítók mellett méltó társakat kapott a későbbiekben Dr. Muszbek László, Dr. Fésüs László, Dr. Paragh György személyében, de a névsor közel sem teljes.”

A sikeres egyeztetéseket, valamint az MSZMP vagyonának elosztásáról hozott parlamenti döntést követően még az év végén, december 28-án átadásra került a főiskola részére a párt Sóstói úti Oktatási Igazgatósága, azaz a korábbi pártfőiskola, vagy ahogyan azt a köznyelvben emlegették a „Fokszí-Makszi”, ami egyszerre utalt egy akkoriban népszerű rajzfilmsorozat főszereplőjére, illetve az intézményben folytatott, marxista alapokon nyugvó politikai képzésre.

Valószínűleg ma már kevesen tudják, hogy az eredeti tervek szerint ezt az épületet az akkori Bessenyei György Tanárképző Főiskola kapta volna meg, hiszen Örökösföldön, a mai Zay Anna Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola mögötti üres területen éppen az egészségügyi főiskola számára készült el egy oktatási épület, azzal a céllal, hogy a későbbiekben integráltan működjenek a középfokú és a felsőfokú egészségügyi képzések. Az épület végül is más funkciót kapott, az akkori (ma már talán irigylésre méltó) demográfiai helyzetre való tekintettel hosszú ideig általános iskolaként működött, jelenleg pedig a Westsik Vilmos Élelmiszeripari Szakközép-és Szakiskolának ad helyet.

Az épületet a főiskola szerződésben foglaltak szerint „ideiglenes jelleggel” három évre kölcsön adta a városnak a demográfiai gondok enyhítésére való tekintettel, azzal, hogy azt „eredeti állapotában helyreállítva” fogja visszakapni – ami nem történt meg.

A kar Sóstói úti főépülete 1990-ben és felújítása után napjainkban

Csabai Lászlóné, Nyíregyháza akkori tanácselnöke, a későbbiekben több cikluson át a város polgármestere egyik nyilatkozatában a következőképpen emlékezett vissza erre az időszakra:

„Máig nem felejttem a napot: Gyúró Imre és jómagam mentünk annak idején az egészségügyi főiskola ügyében Csehák Judit miniszter asszonyhoz, aki méltányolta kérésünket, és minden tőle telhető segítséget megadott. Így indultunk el, és többszörös ingatlancserék után, a pártvagyon felosztásának köszönhetően, megszereztük a szükséges épületet, s adtuk továbbhasználatra a debreceni egyetemnek. Az orvosegyetem illetékesei a kezdetektől kitűnő partnereink voltak, mindenben támogattak bennünket”.

A Sóstói úti épület átvételét nem sokkal megelőzve született meg az intézmény alapító okirata, amelyet az akkori jogszabályok értelmében, a még létező ágazati irányításnak megfelelően, a művelődési miniszterrel egyetértésben, a Szociális és Egészségügyi Minisztérium állított ki, Dr. Csehák Judit népjóléti miniszter aláírásával. Az okirat szerint a főiskola 1990. szeptember 1-jei hatállyal került megalapításra, a Debreceni Orvostudományi Egyetemen, Nyíregyháza telephellyel.

Az alapító okiratban foglaltak szerint a megye és Nyíregyháza város közösen biztosította a főiskola működésének épület-feltételeit, a DOTE garantálta a szakmai felügyeletet és az irányítást, a szakminisztérium pedig

az oktatás költségeinek finanszírozását. Az intézmény megteremtésének egyértelmű céljai között az alábbiak szerepeltek:

- az egészségügy átalakításának igénye, a szükséges szakképzett munkaerő biztosítása

- az elmaradottnak minősített régió felemelkedésének előmozdítása

- a megyeszékhely felsőoktatási intézményi kínálatának bővítése

- a munkanélküliség csökkentése

- a szociális ellátás/gondoskodás színvonalának emelése

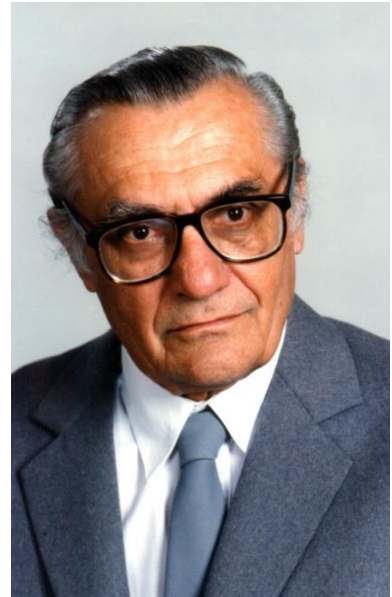
Mindezen előzményeket követően 1990. szeptember 1-jén került megrendezésre az első tanévnyitó ünnepség, amely egyben az első főiskolai kari tanácsülés is volt. Az első tanítási nap szeptember 4-re esett, ekkor két szakon, a Védőnő és az Általános Szociális Munkás képzésben indult meg az oktatás, 60 hallgatóval, 5 főállású oktatóval és 2 fő gazdasági-adminisztratív dolgozóval. Az első főiskolai tanács elnöke Dr. Lukácskó Zsolt volt, tagjai pedig Dr. Ráczné Dr. Kassy Erzsébet docens, Prof. Dr. Karmazsin László egyetemi tanár, Tatár Katalin szociális munkás hallgató, Mester Erika védőnő hallgató, Buczi Judit gazdasági előadó.

Az indulás időszakát felelevenítve így írt erről a későbbiekben Dr. Karmazsin László professzor, korábbi rektor, a főiskola „egyetemi mentora”:

„Máig emlékszem a napra: 1989. június 20-án keresett meg a DOTE akkori rektora, Leövey András barátom azzal, hogy megérkezett hozzá az alapító okirat, amely arról értesít, hogy Nyíregyházán védőnő és szociális szak beindításával főiskolai oktatás kezdődik...Nagyon szívesen idézem vissza 1989 karácsonyát, amikor összeállt az a csapat, amelyet én azóta is aranycsapatnak nevezek. Ferge Zsuzsa, Gyúró Imre, Csabai Lászlóné, Leövey András, Lukácskó Zsolt, Hunyadi Károlyné Marika, Zagyai Bertalan. Ők voltak azok, akik nélkül a nyíregyházi főiskola nem jött volna létre. S hogy miért tartom az intézmény megszületését rendkívül fontos sikernek?

Gyermekgyógyászként számomra a védőnőképzés volt a legnagyobb öröm, hiszen meggyőződéssel vallottam, nélkülük nem létezhet gyermekgyógyászat, munkájuk és tudásuk nélkülözhetetlen. Azt, hogy képzésük főiskolai szinten történhet, különösen nagy sikernek éreztem, ezért is segítettem, tettem meg minden tőlem telhetőt. Voltak persze könnyebb és nehezebb időszakok. A kezdeti nehézségek után mindnyájunk számára megnyugvást jelentett, amikor eldőlt: az oktatás csakis az egyetem égisze alatt történhet, igazolva és garantálva ezzel a megfelelő magas színvonalat”.

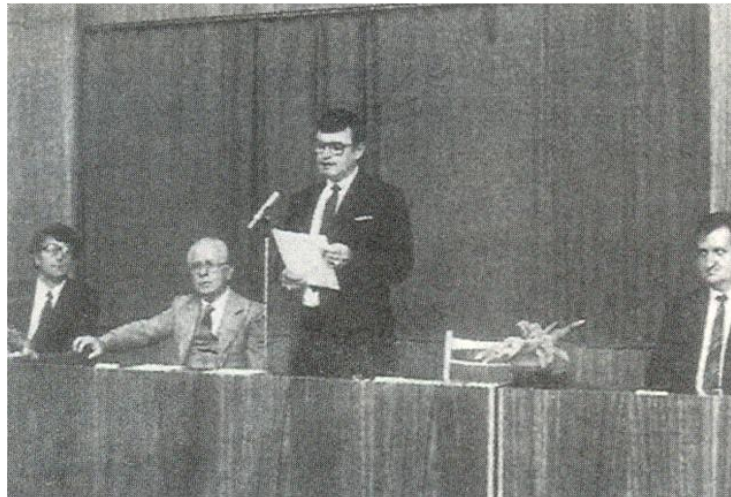
A kezdetekkor az intézmény sajátos, ugyanakkor igen rugalmas struktúrát alakított ki. Nem léteztek még tanszékek, csak szakok, a szakok élén pedig ún. szakigazgatók álltak, akik felelősek voltak a teljes képzési szerkezetért. Az induló képzések esetében Dr. Lukácskó Zsolt (Általános Szociális Munkás szak) és Dr. Orosz-Tóth Miklós (Védőnő szak) voltak a vezetők, akik nemcsak a szakokat irányították, hanem adott időszakokban a főiskola főigazgatói posztját is betöltötték.

Dr. Karmazsin László

**Dr. Orosz-Tóth
Miklós**

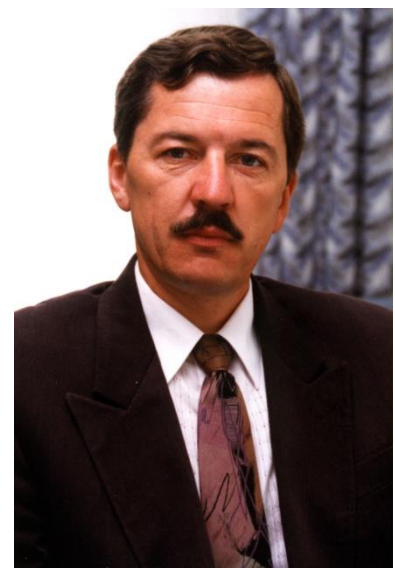

Az első tanévnyitó ünnepség 1990-ben. Az elnökség tagjai (balról jobbra): Dr. Réthelyi Miklós, a Népjóléti Minisztérium főosztályvezetője, Dr. Leövey András, a Debreceni Orvostudományi Egyetem rektora, Dr. Lukácskó Zsolt főigazgató és Dr. Székely Gábor a Bessenyei György Tanárképző Főiskola főigazgatója

A főiskola létrejötte széleskörű összefogás eredménye volt, ahogyan Dr. Gergely Lajos, a DOTE későbbi rektora egyik nyilatkozatában fogalmazott: *„Optimális modellje egy olyan intézmény születésének, amelyet egységes társadalmi igény és a szükséglet harmonikus együttthatalása hívott létre”*.

Az első tanévben indított szakok esetében a védőnők képzésének már megvoltak a hazai előzményei, a szociális munkás képzés azonban unikumnak számított, hiszen Magyarországon egy teljesen új szakról volt szó. Mivel az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában a képzésnek már több évtizedes hagyományai voltak, nem véletlen, hogy a tanterv kidolgozásánál a nemzetközi minták domináltak, illetve különböző ösztöndíjakkal számos külföldi szakértő segítette a

Dr. Horváth László

képzés kialakítását. Nyíregyházán a Fulbright ösztöndíjas Dr. Richard Steinmann dolgozott hónapokon át, segítve a helyi tanterv kialakítását, illetve a 4 éves főiskolai képzés szerkezetének, gyakorlatának kidolgozását. Természetesen az sem volt véletlen, hogy a minisztériumi döntés alapján hazánkban sok helyen az egészségügyi főiskolákhoz kapcsolódóan indult el a képzés, illetve, hogy régióinkban, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye közismert szociális helyzetét figyelembe véve nyíregyházi helyszínnel alapították meg a szakot. Az indulás egy szempontból nem volt teljesen zökkenőmentes, hiszen a képzés elnevezése (az amerikai social work, illetve a német Sozialarbeit elnevezések tükörfordítása) különösen a rendszerváltás időszakában sokak számára volt zavaró. A közvélemény nem értette, miért képeznek egy főiskolán „szocialista munkásokat”, az egyetemek vezetői pedig szintén nehezen emésztették meg, hogyan kerül egy „munkásképzés” a felsőoktatásba. Az egyik alapító, Dr. Horváth László, aki a későbbiekben a szak helyettes vezetője is volt, így emlékszik vissza erre az időszakra:

„Sose felejttem el, ahogyan dr. Lukácskó Zsolt a közös munkára invitált. Azt mondta: a terven kívül még semmi nincs meg, de van egy jó ötlet. Ha elhiszed, hogy ebből a tervből, ebből az ötletből lesz is valami, csatlakozz hozzám! Elhittem, és ezt azóta egyetlen percre sem bántam meg. Bő fél évem úgy telt el, hogy mindenféle hivatalos munkaviszony nélkül, mondhatni kedvtelésből, kíváncsiságból, a szabadságom terhére végeztem itt a munkát.

Akkoriban, 1989-ben ugyanis a magyarországi szociális képzésnek nemhogy nyíregyházi, de országos programja sem volt! Az én kötődésem és feladatomból volt, hogy építsünk egy főiskolát, ahol szociális munkásokat képezhetünk. 1990 februárjában, Sopronban egy országos konferencián azok gyűltek össze, akik akkoriban hazánkban a szociális képzés körül bábáskodtak. Az első nyilvános megjelenésünket ez a tanácskozás jelentette.

Külön öröm, hogy ezen a konferencián mi már komplett testülettel tudtunk megjelenni, elmondhattuk ötleteinket, azt hiszem, itt kovácsolódtunk igazi tantestületté is. Ezen a tanácskozáson dőlt el az is, mit fogunk tanítani,

milyen tanterv szerint történik majd az oktatás. Itt szereztük meg Richard Steinmann barátságát, akinek sok szakmai segítséget köszönhetünk. Sopronból tehát már úgy jöttünk haza, hogy van országos programunk, de Nyíregyházán sem helyünk, sem pedig hallgatóink nem voltak.

Ezért aztán szorgos toborzásba kezdtünk, miközben megalkottuk a helyi tantervet is. Ebben egyszerűbb volt az elméleti tantárgyakat elhelyezni, hiszen az országos program, illetve a helybéli, jó nevű szakemberek sokat segítettek. A gyakorlati tantárgyaknál azt vettük észre, hogy az elméletnél jóval bonyolultabb dolog, hiszen szinte maga a fogalom is ismeretlen volt.

Dr. Ferge Zsuzsa

A gyakorlóléhelyek szervezésébe kezdtünk, s legnagyobb örömünkre óriási érdeklődést, nyitottságot tapasztaltunk.

A szociális intézmények, idősek otthonai, gondozó és családsegítő központok az első szóra jöttek, segítettek, amit tudtak. Mindenki tudni akarta, mi a képzés lényege, jövőbeni haszna. Ennek a lelkesedésnek, összefogásnak köszönhetően szeptemberre már volt épületünk, tantermeink, hallgatóink is. Nyugodtan kijelenthető, egy év alatt a semmiből új szakot építhettünk Nyíregyházán. Az első végzett hallgatóink 1994-ben vehették kézbe a diplomát. Minden hallgató álláslehetőséget kapott, ez pedig egyértelműen bizonyította: működik a program, szükség van ránk.”

A „Soproni konferencián” a Nyíregyházára tervezett képzést Dr. Lukácskó Zsolt, Dr. Horváth László, Dr. Bugán Antal, Erdős Judit, Kerülő Judit és Pataki János képviselte.

Dr. Ferge Zsuzsa, egyetemi tanár, akadémikus, a szociális képzések megalapításának egyik legfőbb szorgalmazója és alapítója egyik visszaemlékezésében a következő gondolatokkal elevenítette fel nyíregyházi élményeit:

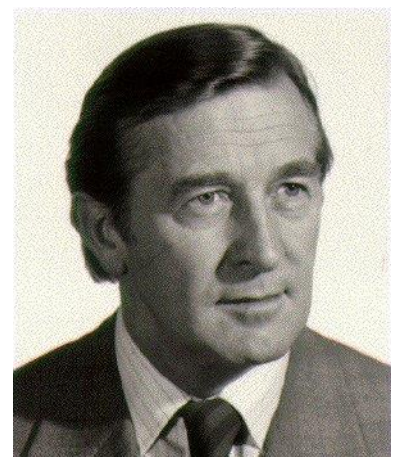
„Az iskolát hamarabb ismertem meg, mint ahogy formailag létrejött...A nyolcvanas évek közepén sokunk összefogásával elindult egy mozgalomféle

a szociális munkás képzés megteremtéséért. Külföldre jártunk a szakma tanítását megtanulni...s mindebben valahogy partnerré vált az akkori kormányzat két vezetője, Csehák Judit és Bánfalvi István. Egymás után jelentkeztek pesti és vidéki egyetemek és főiskolák, hogy bekapcsolódjanak a képzés egységes kereteinek kidolgozásába, hogy végül hivatalosan létrejöhessenek az új szakok.

A nyíregyházi kollégák egyike volt az elsőnek, akik tudták, hogy errefelé akarnak elindulni...Az iskola néhány mai tanárát a nyolcvanas évek végén hallgatóként ismertem meg, Lukácskó Zsoltot nem sokkal később. Ámulattal figyeltem azt a kreativitást, ahogy minden hazai és külföldi lehetőséget, anyagi és szellemi erőforrást felhasználtak, hogy felépítsék az ország szellemileg egyik legnyitottabb, technikailag biztos a legjobban felszerelt, értően működtetett intézményét...Egyébként ahányszor beszélgettünk előadások közben vagy után, mindig megkapott a hallgatók és tanárok nyitottsága, a környezet problémái iránti érzékenység”.

A Védőnő Szak indulását és későbbi fejlődését a következőképpen elevenítette fel Lampé László professzor, aki Dr. Orosz Tóth Miklóst követve volt hosszú ideig a szak vezetője:

„Jómagam a védőnőképzés felelőse voltam, Hajdú és Szabolcs megyéből fogadtuk a hallgatók többségét. A védőnőképzéshez egyetemi háttérre van szükség, ezt a debreceni orvosegyetem vállalta magára. Jól emlékeztünk ugyanis még arra, amikor Miskolcon megszüntették a védőnőképzést, minek következtében drámai helyzet állt elő ezen a területen.

A nyíregyházi főiskola a helyiek, a város és a megye, valamint az Egészségügyi Minisztérium összefogásával

valósulhatott meg. Létét nemcsak a múlt, a jelen igénye is igazolja...Számomra a védőnőképzés rendkívül fontos terület, hiszen nemcsak a múltban, de a jövőben is nagy szükség van rájuk. A védőnői szolgálat Magyarországon csodálatosan szervezett és hosszú évek óta eredményes, sikeres. A védőnőnek a gyermek születése utáni 24 órán belül ott kell lennie az anyánál, akit praktikus, hasznos tanácsokkal lát el. Éppen azért a képzés fenntartását és fejlesztését kívánatosnak és fontosnak tartom, s ebben a nyíregyházi főiskola rendkívül sokat segített, komoly szerepet vállalt”.

Lampé professzor visszaemlékezésében arra is meggyőzően utalt, miért éppen nyíregyházi helyszínnel kellett a főiskolát létrehozni: *„Nem titok az sem, hogy a fővárosban, vagy éppen a Dunántúlon végzetek nem jönnek erre dolgozni, a szakemberhiányt enyhíteni. Márpedig ha javítani akartunk a helyzeten, az oktatást kellett közelebb hoznunk”.*

A képzés működtetésében a felelős vezetők számára jelentős segítséget nyújtott a szak igazgatóhelyettese Dr. Vágvölgyi Jánosné.

Az indulás után már az első tanév során kialakultak azok az elképzelések, hogyan, milyen ütemezéssel és mely képzések kerüljenek engedélyeztetésre a képzési kínálat bővítésére. A terveket kifejezetten gyors ütemben sikerült megvalósítani, hiszen 1991 szeptemberében már egy új szak fogadhatott hallgatókat. Ez volt a hazánkban akkor még szintén ismeretlen és új képzésnek számító Egészségügyi Ügyvitelszervező Szak, amely alapvetően az egyre rohamosabban fejlődő egészségügyi informatika ismereteire képezte a hallgatókat.

Dr. Lukácskó Zsolt, Dr. Lehotszky Pál minisztériumi fősztályvezető nyíregyházi látogatásán vetette fel először az egészségügyben is egyre inkább tért hódító informatika-oktatás szükségességét. Elképzelését egyeztetette Richard Steinman professzorral, aki segítséget ígért az ötlet kedvező szakminisztériumi fogadtatása esetén. Ezután kereste fel Dr. Jávor András a Népjóléti Minisztérium Reform-titkárságának vezetőjét, akivel megállapodtak a főiskola profilját bővítő, Magyarországon eddig nem oktatott új szak munkáinak megkezdéséről.

Richard Steinman professzor a chicagói kollégák segítségével igen rövid idő alatt átadta a szak tantervi alapjait képező chicagói curriculumot. A szak indításának szervezésében kimagasló érdemeket szerzett C. Dixon Benjamin professzor asszony is. Erre a curriculumra építve készült el a tanterv a legkiválóbb hazai szakértők együttműködésében. Közülük, a már elhunyt Dr. Bordás István nevét ma egy számítástechnikai szaktanterem őrzi a karon.

A szak alapító vezetői Dr. Szegedi János főorvos és Dr. Zagyai Bertalan voltak, aki így emlékszik vissza a kezdeti időszakra:

„Az én történetem párhuzamos az intézmény történetével. Máig nem felejttem, amikor 1989. december 23-án azt a felkérést kaptam a DOTE akkori rektorától, hogy vállaljam el az intézmény műszaki feladatainak végzését, irányítását, működjek közre az infrastrukturális feltételek megteremtésében, a műszaki, technikai feladatok ellátásában. Igent mondtam, s azóta itt vagyok. Az első két-három évben főleg a gazdasági jellegű feladatok kötötték le az energiámat, de ahogyan a tennivalók sokasodtak, döntenem kellett. Az oktatást választottam, gazdasági ügyekkel csak mint vezető foglalkoztam.

Azt sem felejttem, milyen nehezek voltak az első évek. Nem mindenki örült ugyanis a főiskola-létesítés ötletének, szerencsére azonban azok voltak többen, akik nemcsak újtárra indították, de felkarolták, támogatták a kezdeményezést. Ez kifejeződött abban is, hogy viszonylag rövid idő alatt sikerült kidolgozni egy olyan képzési struktúrát, amely valós társadalmi igényekre épült, olyan diplomás hallgatókat bocsájtott ki, akiknek ezután nem volt nehéz az elhelyezkedés. A folyamatban természetesen megvolt az újdonság varázsa is”.

Az egészségügyi ügyvitelszervező képzés esetében az újdonság varázsa nemcsak hazánkra volt igaz, hanem egész Kelet-Európára, hiszen hasonló képzés nem létezett ekkoriban a rendszerváltó országokban.

Dr Zagyai Bertalan

„Az indulásnál például jelentős írásos és személyes segítséget kaptunk egy amerikai egyetemről, a szak tantervének összeállításához pedig az ország legjobb tíz, profi szakemberét sikerült megnyernünk, a gyakorlati megvalósítás a Jósa András kórház, különösen dr. Szegedi János osztályvezető főorvos nélkül pedig elképzelhetetlen lett volna. Induláskor az oktatói gárda kétharmada rendelkezett tudományos fokozattal rendelkezett.

A segítségnyújtásra további példa a szegedi és veszprémi egyetem oktatóinak, a GYÓGYINFOK igazgatójának támogatása, akik személyesen jártak át hozzánk azért, hogy ez a szak is sikeres lehessen! Büszkeséggel tölt el, hogy azok, akik az indulásnál jelen voltak, ma is bábáskodnak fölöttünk, figyelemmel kísérik tevékenységünket. Ma már nyugodt szívvel kijelenthetem, jól éreztünk rá az indulásnál arra, hogy a munkaerőpiac igényeit kell elsősorban kielégítenünk, s az volt a mércénk, hogy az általunk kibocsájtott diplomákhoz mit szól a munkáltató, mit szól a piac”.

A szociális munkás képzéshez hasonlóan az egészségügyi ügyvitelszervező elnevezés hallatán is zavarba jöttek az emberek, nagy tanácstalansággal gondoltak arra, hogy vajon mire is képeznek ezen a szakon. Az ügyvitelszervező név azonban már utal arra, hogy a szűkebb értelemben vett egészségügyi informatikánál szélesebb körű képzésről van szó, olyan szakemberekről, akik egyszerre jártasak az egészségügy, a finanszírozás, a közgazdaságtan, a menedzsment, az orvostudomány rendszerében, az informatikában és a számítástechnikában. Ez a képzettség természetesen azt is jelenti, hogy a végzetek ismerik az alapvető közgazdasági összefüggéseket, rendelkeznek egészségügyi gazdasági, vállalkozási, pénzügyi és számviteli ismeretekkel, ismerik a társadalombiztosítás, a betegbiztosítás rendszerét, a finanszírozási módokat, ennek kódrendszerét, az ehhez kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettségeket. Ez az interdiszciplináris szemlélet természetesen azt is jelentette, hogy a szakon folyó oktatáshoz informatikusokra, matematikusokra, orvosokra, közgazdászokra és mérnökökre egyaránt szükség volt.

©Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar
Szerkesztették: Fábrián Gergely és Ricsei Béla